

תפילה בציבור

פתח דבר:

בשורות הבאות נעסוק בעזה"ת בענין חשוב מאוד אשר יש בו מעלה וחשיבות גדולה - הנושא של תפילה בציבור. נוכיח מן המקורות כי מדובר בחובה גמורה ולא רק במעלה בעלמא, מלבד זאת נעמוד על הסגולות הרבות בתפילה בציבור ועל השכר הצפוי למי שמקפיד בה.

תפילה בציבור - חובה!

ישנה טעות נפוצה בקרב בני האדם כי תפילה בציבור אינה אלא יתרון אבל בודאי שאינה חובה גמורה. ונראה להוכיח כי יש חיוב גמור להתפלל בציבור, ניתן בזה טעם ותבלין וכן נשתדל לבאר מהו שורש הטעות וכך נבין כי אין להם על מה שיסמוכו לומר שמדובר ברשות בעלמא.

כתב רבינו הטור זצ"ל באו"ח (ס' צ): "לא יתפלל אדם אלא בבית הכנסת עם הציבור דאמר רבי יוחנן (מס' ברכות דף ו.) אין תפילתו של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת", ופירש הטור זצ"ל דהכוונה עם הציבור.

מדברי הגמרא במסכת ברכות (דף מז:) ניתן להבין עד היכן הדברים מגיעים: "מעשה ברבי אליעזר שנכנס לבית הכנסת ולא מצא עשרה ושיחרר את עבדו כדי שישלים לעשרה". ומקשינן בגמרא: "והיכי עביד הכי והא אמר רב יהודה כל המשחרר עבדו עובר בעשה שנאמר (ויקרא כה, מו): "לעולם

רפד _____ תפילה דיליה

בהם תעבודו", ומתרצת הגמרא - "לדבר מצוה שאני". והקשתה הגמרא שהרי היא מצוה הבאה בעבירה, ומתרצת הגמרא: "מצוה דרבים שאני". ובפוסקים הוכיחו מדברי התוספות שם דיש חיוב להתפלל בציבור וכן דעת הרמב"ן זצ"ל ועוד ראשונים, ועל כן הותר האיסור של "לעולם בהם תעבודו" וזאת משום דתפילה בציבור היא מצוה חיובית.

"ראוי לאדם למסור נפשו להתפלל בציבור"

וראה מה שכתב בזה הגאון רבי אליעזר פאפו זצ"ל בספרו בית תפילה: "מאחר שבדור יתום זה קשה מאוד לכוון כי אנחנו כשיכורים ולא מיון, לכן אין לנו להשען אלא על תפילת ציבור, שכבר הבטיחנו (איוב לו, ה): "הן אל כביר ולא ימאס", הנה כי כן ראוי לאדם למסור נפשו להתפלל בציבור כל זמן שהוא בחבר עיר ולא יעבור", עכת"ד.

"ראוי לאדם למסור נפשו כדי להתפלל בציבור", עד כדי כך!

"אפילו בשביל תורה אסור לבטל תפילה בציבור"

והגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א בספרו ארחות יושר (ערך תפילה) כתב בזה"ל:

"וביותר יש להשתדל להתפלל בציבור והוא חיוב גמור מדינא כדאיתא בגמרא במסכת פסחים (דף מו.) שחייב לילך עבור זה לפניו עד ד' מילין או לאחריו עד מיל וכן נפסק בשו"ע. וכתבו הפוסקים (ע' משנ"ב סי' צ סק"ז) ואפילו בשביל תורה אסור לבטל תפילה בציבור".

תפילה בציבור - מצוה "קיומית" או "חיובית"?...

הרי לנו מזה שיש חיוב להתפלל עם הציבור, אמנם בעוה"ר יש הרבה הרוצים להקל מעליהם את העול של תפילה בציבור ואומרים כי אמנם יש מצוה בתפילה בציבור, אבל זו רק מצוה "קיומית" ולא מצוה "חיובית". ותולין עצמם בלשון מרן זצ"ל שכתב בשולחן ערוך (סי' צ ס"ט): "ישתדל אדם להתפלל בבית הכנסת עם הציבור", והלשון "ישתדל" לדבריהם מעידה כי התפילה בציבור אינה חיוב גמור, ולכן צריך רק "להשתדל".

תפילה בציבור דפה

אמנם כבר ידוע הפסוק (הושע יד, ז): "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם", וגם פסק ההלכה הזה נכתב באופן שמי שירצה לטעות בדבר ה' זו הלכה הדבר יעלה בידו.

וכבר העיר בזה הגאון רבי דוד קרונגלאס זצ"ל שטעות זו בהבנת לשון המחבר בנויה על לשון בני אדם, כי מורגל אצלנו שאם מישהו אומר "אשתדל לעשות דבר פלוני" - כולם מבינים שאין בדעתו להתאמץ כל כך לעשות כן. אבל לשון השו"ע אינה לשון בני אדם. ואם כן צריכים לראות מה היא לשון "השתדלות" בלשון התורה.

"השתדלות" - להתאמץ בכל הכח!

ונרחיב בזה מעט את היריעה.

הנה השורש "השתדלות" לא נמצא בתנ"ך כלל כי אינו מלשון הקודש רק מלשון ארמי, והוא נמצא הרבה בתרגום, בגמרא ובספרי הפוסקים.

ויעויין בדברי הרמב"ן זצ"ל על התורה (שמות כב, טו) שמפרש לשון השתדלות כך: "כי תחבולות ענין שאדם מצדד לעשותו יקרא השתדלות", והביא שם לכך הרבה דוגמאות. בכל אופן למדים אנו מדבריו כי "השתדלות" פירושה - להתאמץ בכל הכח, וגדרה כמו כל הדברים שהאדם מחויב בהם.

"השתדלות" בדברי הפוסקים - חיוב גמור

גם בדברי הפוסקים הלשון "השתדלות" מופיעה במצוות חיוביות, ונביא לכך דוגמא אחת מני רבות.

הרמב"ם זצ"ל כותב בהלכות קרבן פסח (פ"י ה"א) וז"ל: "צריך אדם להשתדל שלא ישאיר מבשר הפסח עד בוקר, שנאמר "לא תותירו ממנו עד בוקר", הרי לפנינו שגם בדבר שהוא לאו גמור כמו "לא תותירו", נקט הרמב"ם זצ"ל לשון "להשתדל", ובהכרח שלשון זו משמשת גם כאשר החיוב הוא גמור.

וכן יש להוכיח מדברי מרן זצ"ל כאן בהלכות תפילה שהלשון "השתדלות" אין הכוונה כהבנתנו - רק להשתדל, אלא שזה חיוב גמור.

רפו _____ תפילה דיליה

נאמר בשו"ע (סי' נה סכ"ב): "וכן במקום שאין מנין תמיד בבית הכנסת, כופין זה את זה בקנסות שיבואו תמיד מנין לבית הכנסת שלא יתבטל התמיד". וכתב על זה במשנ"ב (ס"ק עג): "כי כיון שיש מנין בעירם חל עליהם חובת המצוה", ויש עוד הרבה ראיות לזה ואין כאן המקום להאריך.

וראיתי בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב סימן כז) ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ז סי' ו) שכתבו כי הלשון "ישתדל" שכתב מרן זצ"ל הוא לאו דוקא, אלא הוא חיוב גמור ולאפוקי באופן שהוא אנוס דרחמנא פטריה.

על כל פנים נמצאנו למדים כי תפילה בציבור הוא חיוב ממש בגדר מצוה חיובית ולא רק כמצוה קיומית.

"תפילה פשוטה בציבור חשובה יותר מתפילה היפה ביותר ביחידות!"

עתה נבוא לבאר מהי מעלתה של התפילה בציבור ומהו השכר השמור למי שמקפיד בה, ובספרים הקדושים נאמרו על כך דברים נפלאים.

ובפתיחת דברינו נצטט משפט נוקב מפיו של הגאון בעל הדברי יחזקאל משינאווא זצ"ל וכה היו דבריו: "התפילה הפשוטה ביותר שאדם מתפלל בציבור, חשובה יותר מהתפילה היפה ביותר שהוא מתפלל ביחידות!"

ואחר שהקורא ישאב אל תוכו את דברינו דלהלן בנושא זה, הוא יווכח לראות עד כמה דבריו אמיתיים וצודקים.

תפילה בציבור חשובה יותר ממאה סנדקאות!

בספר שולחן הטהור (קאמרנא סי' צ סעיף ו) מובא שתפילת הציבור חביבה מאוד, ואף אם יקראו אותו למול את בן חבירו, לא ילך ויתפלל אחר כך ביחידות אלא יתפלל עם הציבור, והוא חשוב יותר ממאה מילת בנים וממאה סנדקאות!

ואם נרצה להבין מדוע הפליג בספר הנ"ל כל כך בדבריו עד שכתב שהדבר חשוב יותר ממאה סנדקאות, נראה לי להביא בזה את דברי

תפילה בציבור רפז

הגמרא במסכת ברכות (דף ו.ו) שאומרת: "מנין לעשרה שמתפללין ששכינה עמהם, שנאמר: (תהלים פב, א): "אלוקים נצב בעדת אל" ופרש"י זצ"ל שעדה קרויה בעשרה, וכן איתא גם במסכת סנהדרין (דף לט:): "כל בי עשרה שכינתא שריא".

כלומר, כאשר הציבור מתפלל יחדיו אזי השכינה מצויה במקום, וכי יש לך דבר גדול ונשגב יותר מאשר השראת השכינה?

כה הציבור - השראת השכינה

בזה נוכל להבין גם דבר נורא שכותב הגאון בעל התניא זצ"ל (אגרת הקודש פכ"א) וז"ל: "שמעתי מרבותי כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד, אף שאינם מדברים בדברי תורה תיפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית, משכינתא דשריא עליהו, עד שהיה מתבטל ממציאיותו לגמרי".

הרי לנו כי המעלה הגדולה של השראת השכינה קיימת בעצם הכינוס של עשרה מישראל אף שאינם עוסקים במילי דקדושה, ואם כך הוא רק על עצם כינוסם על אחת כמה וכמה כשכולם עוסקים יחד בדבר מצוה כתפילה שהיא שבח, הודאה והתבטלות לא-ל בורא עולם שבודאי השכינה תהיה שרויה שם, וממילא כל העומדים שם מתעלים ממדרגה למדרגה.

"הקב"ה אינו מואס בתפילתן של רבים"

וידועים דברי הגמרא במסכת סוטה (דף לג.): "אמר רב יהודה: לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמית, דאמר רבי יוחנן: כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו, לפי שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי, אבל בציבור מותר".

ופירש רש"י זצ"ל כי כל זה הוא דוקא ביחיד שצריך שיסייעו אותו מלאכי השרת אבל ציבור לא צריכי להו, דכתיב (איוב לו, ה): "הן אל כביר ולא ימאס" - הקב"ה אינו מואס בתפילתן של רבים!

רפח _____ תפילה דייליה

בציבור - כוונת כולם מצטרפת כתפילה אחת!

עוד מעלה גדולה השמורה לתפילה בציבור, כאשר ישנו ציבור המתפללים יחד וזה מכויך בברכה ראשונה והשני מכויך בברכות האמצעיות ואחר מכויך בסוף התפילה וכן על זה הדרך, או אז למרות שאף אחד מהם לא עלה בידו לכויך במשך כל התפילה, מכל מקום הקב"ה מצרף את כל התפילות יחד וכך יכולים כולם לזכות לדרגה של תפילה שלימה עם כוונה. וכך מבואר בסידור יעב"ץ (סולם בית קל סוף אות ו'): המתפלל עם הציבור ירויח בכך שיצא הפסד מיעוט כוונתו בשכר שנוטל עם כוונות אחרות שמשותפות שם.

אין מדקדקים כל כך אחר בקשת רבים

בנוסף לזה ישנה גם בחינה שבתפילת רבים הקב"ה אינו מדקדק כל כך בפרטיות על כל תפילה ותפילה שתהיה בתכלית הדקדוק אלא התפילות נכנסות לפניו יתברך ביתר קלות.

וכבר המשיל על כך הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל משל למה הדבר דומה: מלך בשר ודם אשר מגיעה אליו בקשת רבים אינו מדקדק עמהם כל כך בכתבם ובלשונום, אבל בקשה של יחיד אם לא תהיה כתובה בדקדוק גדול ובלשון נקיה לא תעלה על שולחן המלך!

מטבע שהוקה נבלעת בין שאר המטבעות

ושאלו פעם לחייט פשוט והדיוט: מדוע אתה מקפיד כל כך להתפלל בבית הכנסת עם הציבור?

הוא השיב להם: אני איני בקי בסודות ועמקי התורה, אך אצלי הדבר פשוט כי הנה כשאני נותן לאדם מטבע שחוקה וחסירה יזרוק אלי בחזרה את המטבע ולא ירצה לקבלה, מה שאין כן אם אני נותן לאדם מטבעות רבות יחד וביניהם ישנה אחת שחוקה וחסירה, גם מטבע זו תתקבל מפני שהיא נבלעת בתוך שאר המטבעות.

כמו כן - המשיך אותו חייט ואמר: אם אתפלל לבדי הרי תפילתי שחוקה

תפילה בציבור רפט

וחסירה ואיך תתקבל למעלה, אמנם כשאני מתפלל עם הציבור תתקבל תפילתי בתוך תפילת הציבור, והבן.

תפילת ציבור מייצרת כתר מפואר לחי העולמים!

ומצינו גם שסגולה מיוחדת יש לתפילה בציבור, שבכוחה לגרום נחת רוח לקודשא בריך הוא.

הנה בספר ראש הגבעה (מאחד מגדולי תלמידי הגר"א זצ"ל) מביא מהזוהר הקדוש שתפילת יחיד אינה אלא גוון אחד ואינה מתוקנת להתקבל כתפילת ציבור, כי המלאך הממונה על תפילות ישראל רוקם ועושה עטרה משלל צבעים לחי העולמים, כתר כבוד - מתפילתן של ישראל. ולכן תפילה בציבור הכוללת כמה מיני גוונים אפשר שתעשה כליל ועטרה לחי העולמים, מה שאין כן תפילת יחיד שהוא רק גוון אחד ואי אפשר לה להיות עטרה מרוקמת.

הסברם של דברים: הגוונים השונים של התפילה יוצאים כל איש כפי מידתו בצדק וכפי מהירות לבו ושמחתו בשעת תפילתו. יש שמתפלל מתוך מרירות לבו ומוציא פתילין וחוט שחור, ויש מתוך העושר, ויש מתוך העוני, ויש מתוך שמחה של מצוה, יש מתוך התורה, ויש מתוך הצדק, ויש מתוך התשובה, ויש מתוך התענית. לא גוון של זה כגוון של זה, יש פה שהוא מפיק מרגליות בתפילתו ויש פה שמלהיב זקוקים דינור ואבנים טובות, ואין מספר לגוונים היוצאים מן תפילות ישראל, וברוך חכם הרזים שיודע מה שיש בלב כל אחד ואחד, ויודע מדרגתו ושורש נשמתו של כל אחד, ומכולם יחד משוזר כליל הדור ויפה להיות עטרה בראש אלוקינו יתברך.

ולכן אמרו חז"ל במסכת כריתות (דף ו:): "כל תענית שאין בה ממושעי ישראל אינה תענית", שכל היופי של העטרה יהיה לפעמים מנקודות שחורות יותר מגוון הלבן או האדום או הזהב, וזה בלא זה לא סגי, כי אחת אל אחת בהצטרפם יחד נעשה כלילת יופי, מה שאין כן אם לא היה בה הגוון השחור או כדומה.

רצ _____ תפילה דייליה

וכשמתפללים בציבור, גם מי שאין לו מדרגה גבוהה מצטרפת תפילתו לתפילת כל הציבור, להיות תפילתו כתר של פאר לחי העולמים, עכ"ד הנפלאים.

הגאון רבי שמשון פנקוס זצ"ל היה מוסיף על דבריו ואמר - מזה מוכח שתפילה בציבור מעולה יותר מתפילה ביחיד, ויש בה מעלה נשגבה עד למאוד!

תפילה אחת עם הציבור נחשבת לשלוש תפילות!

עוד ממעלות התפילה בציבור היא - מי שמקפיד עליה צובר לעצמו ריבוי גדול של מצוות.

ומן הענין להעתיק כאן מה שכתב הגאון רבינו דוד אבודרהם זצ"ל (סדר תפילות של חול - השער השני) בשם הגאון רבי אברהם בן שושן זצ"ל וז"ל: "וראה כמה גדול שכר המתפלל עם הציבור, כי בתפילה אחת שמתפלל עמהם נחשב לו שכר כמתפלל ערב ובוקר וצהרים ביחיד.

כיצד?

בתפילתו בלחש מברך תשע עשרה ברכות, וחייב האדם שלא לדבר בעוד שהשליח ציבור מחזיר התפילה ושיכוין לשמוע ברכותיה, ושומע כעונה - הרי תשע עשרה ברכות אחרות, וחייב האדם לענות אמן אחר כל ברכה וברכה, ואמרו רבותינו ז"ל (מס' ברכות דף נג:): "גדול העונה אמן יותר מן המברך" - הרי כאילו בירך תשע עשרה ברכות אחרות.

נמצא כי בתפילה אחת עם הציבור כתיקונה נותנים שכר ז"ן ברכות".

הרי לנו שהמתפלל בציבור זוכה לריבוי גדול של מצוות אותם צובר האדם לעצמו. וכל הדברים האמורים הם אף ללא שנמנה את כל ה"אמנים והקדושות" שהמתפלל בבית הכנסת זוכה לענות ולומר, והלא עליהם כבר אמרו חז"ל דברים נוראים ונפלאים.

האופן להילחם ביצר הרע - על ידי תפילה בציבור!

נציין עוד מעלה גדולה המיוחדת רק לתפילה בציבור.

ידועים דברי הגאון רבי חיים ויטאל זצ"ל בהקדמת ספרו עץ חיים, שבדורות אלו (והוא מדבר על דורו ומה נענה אנן בתריה...) שהאורים נתגשמו ונחרבו על ידי כת המינים, אי אפשר לאדם לזכות ולהנצל מיצר הרע, כי אם על ידי תפילה בכוונה... עכ"ד.

ובספר דרכי נעם (תפילה עמ' עה) כתב להסביר מהו ענין זה של "האורים נתגשמו", דהיינו שכל האויר בו אנו חיים ונמצאים בו ונושמים אותו אל קרבנו הוא אויר מגושם - אויר של רדיפת הכבוד, אויר שמייקרים בו ממון ושאר קנינים גשמיים, אויר של קנאה, אויר ששטן המחלוקת מרקד בו. וכאשר אדם חי באויר כזה הוא אינו מסוגל להשיג אפילו רגע של ישוב הדעת של התעוררות, כי כל האויר סביבו מגושם בכל הבלי עלמא דשקרא.

ואין עצה ואין תבונה כיצד להינצל ולברוח מהשפעת האויר הסביבתי אלא באמצעות תפילה בכוונה!

לשפוך הנפש אל ה' יתברך בעשרה!

ומצינו דברים כעין אלו בדבריו של הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל (אור ישראל אגרת י"ד): ההסבר לכך מדוע כה קשה לנו להתחזק ולהתרומם בעבודת השם - מפני שישנו כותל של ברזל המפסיק בינינו ובין הבורא יתברך, ולכן למרות שאדם לומד מוסר זה לא פועל עליו ולא משפיע על נפשו ואינו עושה בו רושם כלל, מפני אותה "מחיצה של ברזל" המפסקת וחוצצת.

אמנם יש לזה עצה אחת - כך אמר רבי ישראל סלנטר זצ"ל, וגם הנסיון יורה לנו שהיא היא העצה - "לשפוך הנפש (דהיינו להתפלל) אל ה' יתברך בעשרה!"

ועיין שם בסוף האגרת שכתב להדיא כי ענין זה של תפילה דוקא בעשרה הוא מעכב!

רצב _____ תפילה דיליה

מדברי הרדב"ז זצ"ל על כוחה של תפילה בציבור

ומצאתי כעין זה בשו"ת הרדב"ז (ח"ג סי' תעד) וזה לשונו: "אמרו חכמי הסוד, כי הדיבור או התפילה או סליחות ותחנונים היוצא מפי המרובין יש בו כח וחוזק לבקוע כמה אורים, ולבטל קטיגורים, עד שעולה הדיבור למעלה למקום הראוי לו".

ואם כן יש לנו כמה נביאים המתנבאים בסגנון אחד - הכח היחידי שיש לנו כדי לנצח את היצר הרע ולבקוע את החומה המפסקת בינינו לבין הקב"ה היא באמצעות תפילה בציבור ובכוונה!

נפלא!

השכר השמור למקפיד על תפילה בציבור

ועתה נעסוק בענין השכר השמור למי שמקפיד על תפילה בציבור.

כתוב בפרשת משפטים (שמות כג, כה): "ועבדתם את ה' אלוהיכם וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך", ותמהו רבים מדוע פתח בלשון רבים "ועבדתם" וסיים בלשון יחיד "וברך את לחמך ואת מימך וכו'", וטעמא בעי.

ובבעל הטורים כתב ליישב ש"ועבדתם" קאי על תפילה ועל דרך שאמרו חז"ל: "איזו היא עבודה שבלב - הוי אומר זו תפילה", והיינו תפילת רבים. כי המתפלל בעשרה מובטח לו שתפילתו אינה נמאסת וממילא זוכה הוא לכל הברכות. ועל כן סיים הכתוב בלשון יחיד ללמדנו שהקב"ה מברך את כל אחד ואחד לפי ענינו במה שצריך לו וכדכתיב: "וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך".

מתפילה בציבור אף פעם לא מפסידים

נקודה נוספת אותה עלינו לשנן - מתפילה בציבור אף פעם לא מפסידים!

ויש בזה פירוש נפלא מהכתב סופר זצ"ל (פרשת עקב) בביאור הטעם שנשמכו הפסוקים הבאים בקריאת שמע: "ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם

תפילה בציבור רצג

ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש". וזאת מפני שכידוע שהפסוק "לעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם" בא להורות לנו כי ה"עבודה" היא תפילה עם רבים, ועל כך באה ההבטחה של "ונתתי מטר ארצכם בעתו...". והטעם שהוצרכנו להבטחה זו הוא מפני שתפילה ברבים מבטלת האדם מעסק מקח וממכר שלו, ולפעמים צריך לילך לעסקיו בעת הקבוע לתפילה, וכשמתפלל ביחיד יוכל להתפלל באיזה זמן שירצה, מה שאין כן כשיקבע זמן תפילה כדי להתפלל ברבים.

אמנם הקב"ה לא מניח שיבוא לאדם היזק מחמת כך, ותחת אשר עסק בעניניו והתבטל יתן לו ה' ברכה בחפציו ויצליח מאליו.

מעשה עם הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל

ולהמחיש את הדברים נסיים עם מעשה נפלא בענין זה:

ראש ישיבת פוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל שהה פעם בלונדון לטובת הישיבה שהיתה במצב קשה, ובעת שהותו שם הצליחו לסדר לו פגישה עם אחד הגבירים הגדולים של הקהילה היהודית, אך היות והגביר היה מאוד טרוד בעסקיו ונאלץ לצאת מן העיר, הסכים להיפגש עם הרב זצ"ל בתחנת הרכבת קודם יציאתו מן העיר, הם סיכמו להיפגש בשעה שבע ארבעים וחמש בבוקר קודם זמן הנסיעה.

הרב מפוניבז' זצ"ל תיכנן לעצמו להתפלל באחד מן המנינים המוקדמים סמוך לתחנת הרכבת, ומיד אחר כך יפגש עם הגביר. אולם בסופו של דבר השתבשה התוכנית, היות והוא עלה על יצועו רק לפנות בוקר, וכשהתעורר ראה שהשעה כבר מאוחרת, ואם ילך להתפלל קודם במנין יאחר את הפגישה הגורלית...

הרב מפוניבז' זצ"ל החל לשקול בלבו את הדברים, מצד אחד תפילה בציבור ומצד שני טובת והצלת הישיבה. אכן לא לקח הרבה זמן עד להחלטתו הברורה: אמת היא שהוא בא לכאן להשתדל למען הישיבה, אבל ההשתדלות צריכה להיות באופן המותר, וכשזה בא על חשבונה של תפילה בציבור, אין זה בגדר השתדלות כלל.

רצד _____ תפילה דייליה

הוא הלך להתפלל בבית הכנסת, וכשסיים את התפילה הסתכל בשעונו וראה שהשעה כבר תשע בבוקר, כך שבדרך הטבע לא נותר לו שום סיכוי לפגוש את הגביר בתחנת הרכבת, אך למרות זאת חשב לנסות מזלו וללכת לתחנת הרכבת, הגם שהיה זה באיחור של שעה ורבע...

והנה כאשר נכנס לרציף הרכבת, הוא רואה - לא פחות ולא יותר את מיודענו הגביר. לאחר לחיצת ידים מיהר הגביר להתנצל על האיחור הרב, והעניק לרב זצ"ל צ"ק מלא ברכת ה' שהיה מספיק להוצאות הישיבה לזמן ממושך.

כשחזר הרב מפוניבז' זצ"ל לישיבה תיאר בפני הבחורים את גודל השכר שזכה בזכות הקפדתו על תפילה בציבור, כי אילו ויתר על תפילה בציבור והיה הולך לתחנת הרכבת שעה ורבע קודם לכן, לא היה פוגש את הגביר והיה יוצא קירח מכאן ומכאן.

מכאן למדנו דבר גדול - מתפילה בציבור לא מפסידים אף פעם!

נמצא אפוא שתפילה בציבור היא מצוה חיובית, וכן נוכחנו במעלתה הגדולה ולמדנו גם מהו השכר הגדול השמור לאותם אלו המקפידים להתפלל בציבור.

יעזור ה' שנזכה תמיד להתפלל בציבור, ועל ידי זה הקב"ה יקבל את כל תפילותינו ברצון.

